

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 42 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 07 Απριλίου 2023, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Αδάμ Καραγλάνης

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Το Μέλος Βασιλική Σκαρτσούνη απουσίασε δικαιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Ζωή Μεταξιώτου, Χημικός Μηχανικός, PhD Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστη η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής του Γενικού Νοσοκομείου Σερρών στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων του Νοσοκομείου, εκτιμώμενης αξίας εκατόν σαράντα χιλιάδων εξήντα πέντε ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (140.065,44€) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%.

Με το υπ' αρ. πρωτ. 4823/20.03.2023 (αρ. πρωτ. Εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1448/21.03.2023) έγγραφο, όπως συμπληρώθηκε (κατόπιν του με αριθμ. πρωτ. Εξερχ. 1630/30.03.2023 αιτήματος αποστολής συμπληρωματικών στοιχείων) με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5682/03.04.2023 όμοιο (αριθμ. πρωτ. Εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1693/03.04.2023), το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών ζητεί την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει στη «*διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016*» για την **ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων του Νοσοκομείου, συνολικής εκτιμώμενης αξίας εκατόν σαράντα χιλιάδων εξήντα πέντε ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (140.065,44€) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%.**

I. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής:

1.1. Το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών, κατόπιν σχετικής έγκρισης της 3^{ης} τροποποίησης του Πίνακα Προγραμματισμού Προμηθειών για το διαχειριστικό έτος 2021 (ΑΔΑΜ: 21REQ009593938) από το Διοικητικό Συμβούλιο (Πρακτικό 20^{ης} Συνεδρίασης του Δ.Σ. της 15.10.2021), προέβη στη δημοσιοποίηση της υπ' αριθ. πρωτ. 21380/23.12.2021 Δ08/2021 Διακήρυξης (ΑΔΑΜ: 21PROC009824785 2021-12-23) του ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων, με τίτλο «Υπηρεσίες Καθαρισμού Κτιρίων», προϋπολογισθείσας δαπάνης 610.989,80 € πλέον ΦΠΑ 24%. Ο διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ΕΣΗΔΗΣ 143941. Την **08.08.2022** ο ανωτέρω διαγωνισμός **ματαιώθηκε**, βάσει σχετικής απόφασης του Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών, όπως αυτή αναφέρεται στο Πρακτικό της 18^{ης} Τακτικής Συνεδρίασης της 08.08.2022, **λόγω αναπροσαρμογής του ημερομισθίου** [βλ. Υ.Α. 38866/2022 (ΦΕΚ 2030/Β/21.04.2022) περί καθορισμού κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας].

1.2. Η αναθέτουσα αρχή στην ανωτέρω συνεδρίασή της αποφάσισε περαιτέρω την επανάληψη της διαγωνιστικής διαδικασίας κατόπιν τροποποίησης των προδιαγραφών και ανάλογης προσαρμογής της εργολαβικής αμοιβής αποκλειστικά κατά το μέρος που αυτή επηρεάστηκε από τις εν λόγω νομοθετικές μεταβολές. Προς τον σκοπό αυτό προέβη το επόμενο διάστημα στις ακόλουθες ενέργειες:

- Με την απόφαση (αριθμ. 546/24.08.2022, ΑΔΑ: 9ΠΡ5469071-1ΘΖ) του Διοικητή, το Γ.Ν. Σερρών προχώρησε στον «Ορισμό επιτροπών σύνταξης οικονομοτεχνικών μελετών» για «Υπηρεσίες καθαρισμού κτιρίων», «Υπηρεσίες ασφάλειας» και «Υπηρεσίες προσωπικού εστίασης». Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση: «[...] Οι ανωτέρω αναφερόμενες επιτροπές καλούνται να καταθέσουν τις οικονομοτεχνικές μελέτες τους στο Τμήμα Προμηθειών του Νοσοκομείου το αργότερο έως τις 09-09-2022.»

- Η ως άνω ορισθείσα επιτροπή σύνταξης οικονομοτεχνικής μελέτης με το υπ' αριθμ. πρωτ. 15641/06.10.2022 έγγραφό της κατέθεσε, με καθυστέρηση ενός μηνός σε σχέση με την ορισθείσα προθεσμία, νέο πίνακα προϋπολογιζόμενης δαπάνης για την παροχή Υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων του Γ.Ν. Σερρών με βάση υπολογισμού την κατηγορία «εργατοτεχνίτες».
  - Με την υπ' αριθμ. 764/21.12.2022 (ΑΔΑ: Ψ6ΩΝ-469071-ΩΣ1) απόφαση του Διοικητή του Γ.Ν. Σερρών συγκροτήθηκε η επιτροπή σύνταξης των τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού για την ανάθεση της σύμβασης παροχής Υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων (με κωδικό Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων CPV: 90911200-8).
  - Την **09.02.2023** η κατά τα ανωτέρω συγκροτηθείσα επιτροπή υπέβαλε το πρακτικό σύνταξης των τεχνικών προδιαγραφών για την παροχή «Υπηρεσίας καθαρισμού κτιρίων».
  - Τέλος, την **14.02.2023** στον ιστότοπο του Γ.Ν. Σερρών αναρτήθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 2825 πρόσκληση διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης επί των ανωτέρω ορισθεισών τεχνικών προδιαγραφών για την παροχή «Υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων» (23DIAB000025835/14.02.2023) με μέγιστο διάστημα υποβολής σχολίων 15 ημερών από την έναρξη της διαβούλευσης.
- 1.3.** Οι υπηρεσίες καθαριότητας των χώρων του Γ.Ν. Σερρών αποτελούν αντικείμενο τόσο του ματαιωθέντος διαγωνισμού, όσο και του εν προπαρασκευή επαναληπτικού του, και αφορούν στη σύναψη συμβάσεων πλήρωσης θέσεων προσωπικού καθαριότητας προς αντικατάσταση προσωπικού του τομέα καθαριότητας του Νοσοκομείου, το οποίο κατά το χρονικό διάστημα ισχύος των ειδικών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19, είτε τέθηκε σε καθεστώς αναστολής εργασίας είτε παραιτήθηκε λόγω μη εμβολιασμού.
- Όλο αυτό το διάστημα οι ανωτέρω ελλείψεις προσωπικού στον τομέα καθαριότητας καλύφθηκαν κατά δήλωση της αναθέτουσας ως ακολούθως:
- Την **13.09.2021** υπεγράφη η υπ' αριθμ. 14593/13.09.2021 Σύμβαση χρονικής διάρκειας τριών (3) μηνών συνολικής αξίας 56.029,18€ πλέον ΦΠΑ, με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον τρεις (3) μήνες μεταξύ του Γ.Ν. Σερρών και του οικονομικού φορέα με την επωνυμία [...] για την ανάθεση «Υπηρεσίας πλήρωσης δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας (Κλάδου/ειδικότητας: Καθαριστών-Καθαριστριών) στο Γενικό Νοσοκομείο Σερρών» οι οποίες προέκυψαν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων αντίστοιχου αριθμού εργαζομένων του τομέα καθαριότητας κατ' εφαρμογή του άρθρου 206 του ν.4820/2021.
  - Την **28.12.2021** ελήφθη η υπ' αριθμ. 939/28-12-2021 Απόφαση του Διοικητή του Γ.Ν. Σερρών περί ενεργοποίησης του δικαιώματος παράτασης για τρεις (3) μήνες της ανωτέρω Σύμβασης (Α.Δ.Α.Μ. 21SYMV009315480, 06- 10-2021), συνολικής αξίας 56.029,18€ πλέον ΦΠΑ, μεταξύ του Γενικού Νοσοκομείου Σερρών και του ανωτέρω οικονομικού φορέα για την παροχή «Υπηρεσίες πλήρωσης δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας (Κλάδου/ειδικότητας: Καθαριστών-Καθαριστριών), οι οποίες προέκυψαν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων κατ' εφαρμογή του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, στο Γενικό Νοσοκομείο Σερρών».
  - Την **05.04.2022** ο Διοικητής του Γ.Ν. Σερρών με την υπ' αριθμ. 244/05-04-2022 Απόφασή του ενέκρινε τη δεύτερη (2η) παράταση για τρεις (3) μήνες της υπ' αριθμ. 14593/13-09-2021 σύμβασης ίσης αξίας με την αρχική, ήτοι 56.029,18€ πλέον ΦΠΑ.
  - Την **08.07.2022** υπεγράφη η υπ' αριθμ. 10977/08.07.2022 Σύμβαση μεταξύ του Γ.Ν. Σερρών και του ανωτέρω οικονομικού φορέα για την «Ανάθεση παροχής υπηρεσιών

πλήρωσης δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας στο Γ. Ν. Σερρών για δύο (2) μήνες» συνολικής αξίας 41.711,28€ πλέον ΦΠΑ.

- Κατά την 21^η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών της **20.09.2022** εγκρίθηκε η πρώτη (1^η) παράταση της προαναφερόμενης σύμβασης (από 22/09/2022 έως και 21/11/2022) ίσης αξίας με την αρχική, ήτοι 41.711,28€ πλέον ΦΠΑ.
- Κατά την 24^η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών της **17.11.2022** εγκρίθηκε η δεύτερη (2^η) παράταση της προαναφερόμενης σύμβασης (από 22/11/2022 έως και 21/01/2023) ίσης αξίας ως ανωτέρω.
- Κατά τη 2^η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών της **16.01.2023** εγκρίθηκε η τρίτη (3^η) παράταση της προαναφερόμενης σύμβασης (από 22/11/2022 έως και 21/01/2023) ίσης αξίας με την προηγούμενη παράταση.
- Κατά την 7^η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών της **08.03.2023** εγκρίθηκε η τέταρτη (4^η) παράταση της προαναφερόμενης σύμβασης (από 22/03/2023 έως και 21/05/2023) ίσης αξίας ως ανωτέρω.

Οι ανωτέρω δύο συμβάσεις (υπ' αριθ. 14593/13.09.2021 και 10977/08.07.2022, αντίστοιχα) παροχής υπηρεσιών με την εν λόγω εταιρεία έχουν συναφθεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 51 του ν. 4825/2021 περί «Ανάθεσης υπηρεσιών σε τρίτους», προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες "[...] που προκύπτουν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων [...]". Επιπλέον, το μηνιαίο κόστος της εν λόγω υπηρεσίας διαφέρει μεταξύ των δύο αυτών συμβάσεων κατά 2000€ μηνιαίως περίπου, ενόψει τροποποίησης της εφαρμοστέας νομοθεσίας «περί καθορισμού κατώτατου μισθού και ημερομισθίου» βάσει της Υ.Α. 38866/2022 (ΦΕΚ 2030/Β/21.04.2022). Όσον αφορά στις επαναλαμβανόμενες παρατάσεις, αυτές, έως και το τμήμα μέχρι 31.12.2021 της πρώτης (1^{ης}) παράτασης της δεύτερης σύμβασης, καλύπτονται νομοθετικά από το άρθρο 48 παρ. 9 του ν. 4917/2022, σύμφωνα με το οποίο "[...] Η ισχύς των συμβάσεων για ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους που έχουν συναφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 του ν. 4828/2021 παρατείνεται από τη λήξη τους έως και την **31.12.2022**. [...]". Οι λοιπές παρατάσεις στερούνται νομιμοποιητικής βάσης.

- 1.4. Ειδικότερα, η απουσία νομιμοποιητικής βάσης των λοιπών παρατάσεων πέραν της 31.12.2022 στα πλαίσια των ειδικών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού επιβεβαιώνεται** από την υπ' αριθμ. πρωτ. 5682/03.04.2023 συμπληρωματικώς υποβληθείσα διευκρινιστική επιστολή του Διοικητή του Γ.Ν. Σερρών, σύμφωνα με την οποία, "[...] Αναφορικά με τις παρατάσεις της σύμβασης στις οποίες έχει προβεί το Νοσοκομείο μας εντός του έτους 2023, οι οποίες **δεν καλύπτονται από το νομικό πλαίσιο των διατάξεων των ν.5007/2022 και 5034/2023 οι οποίες παρατείνουν χρονικά τις διατάξεις των ν.4825/2021 και 4917/2022**, αυτές έγιναν προκειμένου να διασφαλιστεί η καθαριότητα του Νοσοκομείου έως την ολοκλήρωση του υπό εξέταση αιτήματός μας προς την Αρχή, καθώς το προσωπικό του Νοσοκομείου μας δεν επαρκεί για να καλύψει τις υφιστάμενες ανάγκες και δεδομένου ότι η μη εκτέλεση ή η πλημμελής παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ενέχει τον κίνδυνο εμφάνισης σοβαρών λοιμώξεων που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή των ασθενών, των εργαζομένων και των συνοδών/επισκεπτών. [...]". Για τους ανωτέρω λόγους και με βάση το σχετικό αιτιολογικό όπως αυτό αναπτύσσεται στα Πρακτικά της 2^{ης} Τακτικής Συνεδρίασης της **16.01.2023** και της 7^{ης} Τακτικής Συνεδρίασης της **08.03.2023**, αντίστοιχα, το Δ.Σ. του Γ.Ν. Σερρών **ενέκρινε τις παρατάσεις** της υπ. Αριθμ. 10977/08.07.2022 Σύμβασης «Ανάθεση παροχής υπηρεσιών πλήρωσης δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας στο Γ. Ν. Σερρών για δυο (2) μήνες» πέραν της 31.12.2022 κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπίγουσα ανάγκη), υπολαμβάνοντας ότι δεν υποχρεούτο να ζητήσει τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής δεδομένου ότι η εκτιμώμενη αξία καθεμιάς εκ των δύο ανωτέρω παρατάσεων μεμονωμένα (**41.711,28€**), αλλά και αθροιστικά (**83.422,56€**) υπολείπεται του κατώτατου ενωσιακού ορίου των 215.000 € πλέον ΦΠΑ για Μη Κ.Α.Α., όπως είναι το Γ. Ν. Σερρών.

2. Στο ανωτέρω πλαίσιο και προκειμένου να καλύψει τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου, η αναθέτουσα αρχή συνεχίζει τις διαδικασίες προετοιμασίας της προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού για την «Παροχή Υπηρεσιών Καθαρισμού Κτιρίων», όπως αυτές έχουν περιγραφεί στην παράγραφο 1.2 της παρούσης, οι οποίες, όπως εκτιμά δεν θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της τελευταίας παράτασης της εν ισχύ σύμβασης για την πλήρωση δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας, ήτοι μέχρι 21.05.2023. Συγχρόνως, με το παρόν αίτημά της αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για τη **σύναψη σύμβασης χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών**, διάστημα εντός του οποίου εκτιμά ότι θα έχει προκηρυχθεί και ολοκληρωθεί η ανωτέρω ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία και θα έχει υπογραφεί η σύμβαση. Η συνολική εκτιμώμενη δαπάνη της αιτούμενης σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των **140.065,44€** πλέον ΦΠΑ 24%.

II. Νομικό Πλαίσιο

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”*.
4. Σύμφωνα με το άρθρ. 50 παρ. 1 του ν. 4825/2021 (Α. 157), με τίτλο «Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου»: *“[...]Κατά τη διάρκεια ισχύος του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α` 130), οι φορείς, το προσωπικό των οποίων εμβολιάζεται υποχρεωτικά κατά του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, καθώς και οι φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που απασχολούν προσωπικό το οποίο εμβολιάζεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 7 του ίδιου άρθρου, δύνανται να προσλαμβάνουν: α) παραϊατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό και υποστηρικτικό προσωπικό μέσω των ηλεκτρονικών καταλόγων του λοιπού, πλην ιατρών, επικουρικού προσωπικού του άρθρου 10 του ν. 3329/2005 (Α` 81) και β) ιατρικό προσωπικό μέσω των ηλεκτρονικών καταλόγων επικουρικού ιατρικού προσωπικού του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α` 134), προκειμένου να διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία τους. Για τις προσλήψεις του ως άνω προσωπικού δεν απαιτούνται προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Υγείας και της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/27.12.2006 (Α` 280) και η εκ των προτέρων ανάληψη δέσμευσης πίστωσης. Η δαπάνη που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του εκάστοτε φορέα με έκτακτη επιχορήγηση από το Υπουργείο Υγείας. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο ισχύουν αποκλειστικά για τον σκοπό αναπλήρωσης του προσωπικού που τίθεται σε αναστολή και μόνο κατά τη διάρκεια εφαρμογής του συγκεκριμένου μέτρου και για την πρόσληψη ιατρικού προσωπικού με τη διαδικασία του άρθρου 41 του ν. 4058/2012 (Α` 63) από τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.) και το Εθνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών (Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε.)”*
5. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 1 ν. 4825/2021, με τίτλο «Ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους»:

“[...]1. Οι διοικήσεις των δομών υγείας και φορέων της παρ. 2 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α` 130) και των δομών αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που απασχολούν προσωπικό το οποίο εμβολιάζεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 7 του ίδιου άρθρου, δύνανται, κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να προβαίνουν στην κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων κατ` εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου διοικητικού προσωπικού (όπως γραμματεία, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, γραφείο κίνησης ασθενών, τακτικά εξωτερικά ιατρεία, λογιστήριο, μισθοδοσία, προμήθειες και διαχείριση υλικού- παραγγελίες/αποθήκες) και υποστηρικτικού προσωπικού (όπως καθαριότητα, φύλαξη, εστίαση, ματισμός, συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και πληροφοριακών συστημάτων), με τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας των σχετικών υπηρεσιών.[...]”

4. Η σύναψη σύμβασης προμήθειας υπηρεσιών κατ` εφαρμογή των παρ. 1 έως 3 γίνεται με απευθείας ανάθεση μετά από την ανάρτηση σχετικής πρόσκλησης στην ιστοσελίδα του φορέα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ημερών. Η σύμβαση συνάπτεται με κριτήριο τη χαμηλότερη προσφορά.

5. Η διάρκεια των συμβάσεων που συνάπτονται κατ` εφαρμογή του παρόντος είναι τρίμηνη, με δυνατότητα παράτασης για άλλους τρεις (3) μήνες, και το κόστος καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του εκάστοτε φορέα με έκτακτη επιχορήγηση από το Υπουργείο Υγείας.[...]”

6. Σύμφωνα με το άρθρο 48 παρ. 9 ν. 4917/2022, με τίτλο «Ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους»: “[...] 9. Η ισχύς των συμβάσεων για την ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους, που έχουν συναφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 του ν. 4825/2021 (Α' 157), παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2022. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 51 του ν. 4825/2021.”

III. Νομική Εκτίμηση

7. Το υπό εξέταση αίτημα του Γενικού Νοσοκομείου Σερρών αφορά στην παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων (CPV: 90911200-8), χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών και προϋπολογισθείσας δαπάνης ύψους 140.065,44 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, ποσό το οποίο υπολείπεται του κατώτατου ενωσιακού κατωφλίου (215.000,00€) του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016 για Μη Κ.Α.Α. Λαμβανομένων υπόψη, ωστόσο, των δύο διαδοχικών παρατάσεων της υπ. Αριθμ. 10977/08.07.2022 Σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάθεση παροχής υπηρεσιών πλήρωσης δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας στο Γ. Ν. Σερρών για δύο (2) μήνες» εντός του 2023, συνολικής αξίας 83.422,56€ πλέον ΦΠΑ 24%, καθώς και του προγραμματισμού της αναθέτουσας αρχής για άμεση προκήρυξη διαγωνισμού άνω των ορίων για υπηρεσίες καθαριότητας, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 όπως ισχύει.

8. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης

Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

9. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή, προς θεμελίωση του αιτήματός της, επικαλείται τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), η οποία έλκεται σε εφαρμογή υπό τη συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων.
- i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
  - ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
  - iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
  - iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
  - v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, που δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (βλ. Ολ .Ελ.Συν. 182/2022).

- 10.** Από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής: Αναφορικά με την κατεπείγουσα ανάγκη ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης, η αναθέτουσα, μεταξύ άλλων, επικαλείται ότι ο ηλεκτρονικός δημόσιος διαγωνισμός άνω των ορίων, ο οποίος ευρίσκεται στο στάδιο ολοκλήρωσης της δημόσιας διαβούλευσης επί των τεχνικών προδιαγραφών είναι προφανές ότι δεν θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της παράτασης της τρέχουσας σύμβασης, η οποία αφορά στην πλήρωση δώδεκα (12) θέσεων ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας, ήτοι μέχρι την 21-05-2023. Περαιτέρω, η μη εκτέλεση ή η πλημμελής παροχή των εν λόγω υπηρεσιών θα έθετε σε κίνδυνο τη ζωή των ασθενών, των εργαζομένων και των συνοδών/επισκεπτών, δεδομένου ότι καθημερινά εργάζονται στο Νοσοκομείο και στους φορείς εποπτείας του συνολικά 920 άτομα. Εξάλλου, ο αριθμός των προσελθόντων ασθενών στο Τμήμα Εξωτερικών Ιατρείων του Γ.Ν. Σερρών κατά το έτος 2021 ανήλθε σε

36.180 άτομα, ενώ κατά το έτος 2022 σε 41.608 άτομα. Επίσης, ο αριθμός των προσελθόντων ασθενών στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών κατά το έτος 2021 ανήλθε σε 54.064 άτομα, ενώ κατά το έτος 2022 ανήλθε σε 64.022 άτομα.

Επιπλέον, ο υφιστάμενος κίνδυνος διασποράς του κορωνοϊού covid-19 καθιστά αναγκαία την απολύμανση και γενικότερα τη διασφάλιση της καθαριότητας και της υγιεινής σε όλους ανεξαιρέτως τους 9 χώρους του Ιδρύματος (κλινικές, γραφεία, διάδρομοι, ανελκυστήρες κλπ.).

Περαιτέρω, ως γενεσιουργό περίσταση της κατεπείγουσας ανάγκης, η αιτούσα επικαλείται, μεταξύ άλλων διαδικαστικών καθυστερήσεων και διοικητικών εμπλοκών, την τροποποίηση της εφαρμοστέας νομοθεσίας «περί καθορισμού του κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» σύμφωνα με τις Υ.Α. 107675/27.12.2021 (ΦΕΚ 6263/Β/27-12-2021) και ΥΑ 38866/21.04.2022 (ΦΕΚ 2030/Β/21-4- 2022) η οποία επηρέασε την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και οδήγησε τελικά στη ματαίωση του Δ.08/2021 διαγωνισμού.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αναφέρει ότι εκκίνησε τις διαδικασίες διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας ήδη από τις 10 Αυγούστου 2021 με το Απόσπασμα Πρακτικών της 15^{ης}/10.08.2021 Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου. Ωστόσο, εκτός από τις αναγκαίες αλλά χρονοβόρες διοικητικές διαδικασίες, όπως οι αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών, η συνακόλουθη επικαιροποίηση των σχετικών οικονομοτεχνικών μελετών και η προσφυγή στην αρμόδια Επιτροπή του άρθρ. 73 παρ. 9 του ν. 4412/2016, η τροποποίηση της εφαρμοστέας νομοθεσίας «περί καθορισμού κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» σύμφωνα με τις **Υ.Α. 107675/27.12.2021** (ΦΕΚ 6263/Β/27-12-2021) και **Υ.Α. 38866/21.04.2022** (ΦΕΚ 2030/Β/21-4- 2022), συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που επηρέασε την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και οδήγησε τελικά στη ματαίωση του Δ.08/2021 διαγωνισμού.

Επισημαίνεται, ότι αναγκαίες πλην χρονοβόρες διοικητικές διαδικασίες, όπως οι αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών και η συνακόλουθη επικαιροποίηση των σχετικών οικονομοτεχνικών μελετών, δεν συνιστούν εκ προοιμίου απρόβλεπτες περιστάσεις. Ωστόσο, η τροποποίηση της εφαρμοστέας νομοθεσίας «περί καθορισμού κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» μπορεί να θεωρηθεί απρόβλεπτο γεγονός, καθόσον δεν ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής. Πλην όμως, δεδομένου ότι κάθε απρόβλεπτη περίσταση δεν έλκει οπωσδήποτε σε εφαρμογή την προπαρατεθείσα διάταξη, πρέπει να διερευνηθεί η χρονική εγγύτητα αυτής με την υποβολή του αιτήματος περί προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Στην υπό κρίση περίπτωση, η ημερομηνία εκδήλωσης της γενεσιουργού της κατεπείγουσας ανάγκης απρόβλεπτης περίπτωσης (**21.04.2022**) αποκλίνει χρονικά από την ημερομηνία υποβολής του υπό εξέταση αιτήματος (**21.03.2023**). Και ναι μεν στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε η αιτούσα προέβη σε σειρά διαδοχικών ενεργειών, προκειμένου να δρομολογηθούν οι κατάλληλες επαναληπτικές ανοικτές διαγωνιστικές διαδικασίες, όπως αυτές λεπτομερώς περιγράφονται στην παράγραφο 1.2 της παρούσης, πλην όμως, οι ενέργειες αυτές έλαβαν χώρα με σημαντική καθυστέρηση. Ειδικότερα, η ματαίωση του εν εξελίξει διαγωνισμού πραγματοποιήθηκε τέσσερις (4) μήνες μετά την τροποποίηση της εφαρμοστέας νομοθεσίας για τον κατώτατο μισθό, η υποβολή της οικονομοτεχνικής μελέτης από την αρμόδια επιτροπή υποβλήθηκε ένα (1) μήνα μετά την ορισθείσα προθεσμία, ενώ η σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών διήρκεσε 1,5 μήνες.

Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ο απαιτούμενος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης. Η χρονική απόκλιση ενδεχομένως οφείλεται και στις έκτακτες νομοθετικές ρυθμίσεις κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού, βάσει των οποίων παρασχέθηκε η δυνατότητα διαδοχικών παρατάσεων των υφιστάμενων

συμβάσεων υπηρεσιών με τρίτους. Η δυνατότητα αυτή, όμως, χορηγήθηκε ως χρονικό ανάχωμα, σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης λόγω πανδημίας, προκειμένου οι φορείς να διευθετήσουν τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες τους με τις ενδεδειγμένες, πλην περισσότερο χρονοβόρες, διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Ανεξαρτήτως, συνεπώς, από την παρασχεθείσα δυνατότητα παράτασης των υφιστάμενων συμβάσεων βάσει νομοθετικών ρυθμίσεων, η αναθέτουσα όφειλε να προκηρύξει τη σχετική σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας αμέσως μετά τη ματαίωση του προηγηθέντος διαγωνισμού. Σημειώνεται, ότι από την ημερομηνία εκδήλωσης της επικαλούμενης απρόβλεπτης περίπτωσης (21.4.2022) έως και την ημερομηνία υποβολής του κρινόμενου αιτήματος παρήλθε χρονικό διάστημα έντεκα (11) μηνών, το οποίο κρίνεται επαρκές, αν όχι για την ολοκλήρωση, τουλάχιστον για την προετοιμασία και την προκήρυξη του σχετικού νέου διαγωνισμού υπηρεσιών καθαριότητας, με μόνη διαφοροποίηση τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό, ώστε να συμπεριληφθούν οι ανάλογες προσαρμογές της εργολαβικής αμοιβής, σύμφωνα με την οικεία νομοθετική μεταβολή. Παρά ταύτα, η δημόσια διαβούλευση των τεχνικών προδιαγραφών του νέου διαγωνισμού, μετά πάροδο έτους από την επέλευση του απρόοπτου γεγονότος, δεν φέρεται να έχει ολοκληρωθεί. Εντός του χρονικού αυτού διαστήματος δεν έχει εκκινήσει κατ' ουσίαν η διαγωνιστική διαδικασία για την κάλυψη των επικαλούμενων πάγιων, διαρκών και αδιαμφισβήτητα επιτακτικών αναγκών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων του Νοσοκομείου. Στο μεσολάβουν διάστημα η αναθέτουσα καλύπτει τις οικείες ανάγκες της με απευθείας αναθέσεις και συνεχείς παρατάσεις αυτών, εντός ή και εκτός των ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο της πανδημίας του κορωνοϊού.

Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι η αναθέτουσα παρέλειψε να προγραμματίσει εγκαίρως τις απαιτούμενες ενέργειες για την αντιμετώπιση της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης, παρά το γεγονός ότι, υπό το σύνολο των ως άνω συνθηκών, όφειλε και μπορούσε να το πράξει.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει:

Την **μη παροχή** σύμφωνης γνώμης, περί προσφυγής του Γ.Ν. Σερρών στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού κτηρίων εποπτείας του Νοσοκομείου, εκτιμώμενης αξίας εκατόν σαράντα χιλιάδων εξήντα πέντε ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών (140.065,44€) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%, **λόγω μη συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.**

Αθήνα, 07.04.2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου